

Mediáció a jogi személyek életében I.

Dr. Kohlhoffer-Mizser Csilla

mediátor, egyetemi adjunktus, Óbudai Egyetem, Keleti Károly Gazdasági Kar
mizser.csilla@kgk.uni-obuda.hu

„Akivel olyasmi esik meg, amit akart, azzal nem esik igazságtalanság.”

(Ulpianus)

Absztrakt: Amennyiben a konfliktusok, viták nem egyezséggel, a felek közös megegyezésével zárulnak, akkor nagy valószínűséggel a konfliktus valamelyik résztvevője vesztesnek érzi magát, igazságtalannak tartja majd magára nézve a döntést. A fenti idézet ebben a témakörben alapvetés: amennyiben az egyén dönt, az nem lesz igazságtalan, hiszen a saját döntése egy konfliktus lezárása és annak a módja. Az igazság és a jog, az igazságos és jogos fogalmak nem mindig találkoznak össze, amikor egy-egy konfliktust megegyezés hiányában külső hatalommal lezárnak az arra feljogosított szervek, törvényes eljárásuk keretén belül. Hiszen valaki vesztes lesz, valaki hátrányt szenved, valaki azt éli meg, hogy nem igazságos a döntés rá nézve. Azon konfliktusok esetében, ahol a jogszabályok megengedik a közvetítést, ez elkerülhető.

A mediáció fogalmát nemcsak a természetes személyek tekintetében érdemes meghatározni. A természetes személyek életében felmerülő konfliktusok leggyakrabban a családjogi mediációval kapcsolódnak össze, de a jogi személyek életében felmerülő konfliktusok jóval több területen is jelen vannak. Ezek a területek a gazdasági élet területéhez, a fogyasztóvédelemhez és a pénzügyi szolgáltatókhoz tartoznak, de a munkaiügyi mediáció és az egészségügyi közvetítés is ide tartozik és a büntetőügyekben alkalmazott mediációban is előfordulhat, hogy az egyik alany jogi személy. Jogi személyek és közösségi mediáció gyakran összekapcsolódnak egymással, hiszen a vita egyik oldalán az esetek többségében gazdálkodó szervezet, gazdasági társaság vagy egy helyi önkormányzat áll. A jogi személyekkel kapcsolatos mediáció lehetőségeit több fejezetben érdemes vizsgálni. Az első, jelen rész a fogyasztóvédelem és a pénzügyi fogyasztói jogviták területét vizsgálja, melyet további tanulmány fejezetekben az államigazgatás különböző szereplőinek vitarendezésével, az önkormányzatokkal, az egészségüggyel, az oktatással, a munkaiüggyel lehet teljessé tenni a hatályos jogszabályi környezet figyelembevételével.

Kulcsszavak: konfliktus, vita, alternatív vitarendezési módszerek, közvetítés, közvetítő, jogi személyek

1 A mediációról, a közvetítésről

A mediáció, a közvetítés gyakran használt, azonban még nem elég gyakran alkalmazott fogalom, mint Magyarországon is igénybe vehető alternatív vitarendezési forma. Magyarország Alaptörvényének Szabadság és felelősség címének 1. cikke alapján AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége. Az első cikk folytatásában továbbra is az ember személye áll a középpontban, mely szerint Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait. Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.¹

Ezen cikk utolsó bekezdésében az Alaptörvény felsorolásában legelső alapjog tekintetében megjelennek a jogi személyek, mint törvény alapján létrehozott jogalanyok, akiket – amelyeket jogok illethetnek meg, illetve kötelezettségek terhelhetnek. Azon alapvető jogok és azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az embert illethetik, illetve terhelhetik, a jogi személyekre is érvényesek.²

A jelen tanulmányban vizsgált specifikus terület szempontjából ebből az alapvetésből érdemes kiindulni. A közvetítés az élet számos területén alkalmazott eljárás, leginkább természetes személyekkel hozzuk összefüggésbe, pedig a közvetítés (mediáció) nagyon sok területen jogi személyekkel találkozhat. A 2002. évi LV. törvény a közvetítői tevékenységről preambulumban kifejti, hogy az Országgyűlés a polgári jogviták bíróságon kívüli rendezésének elősegítése érdekében alkotja meg a törvényt. A törvény rögzíti, hogy a törvény célja, hogy elősegítse a természetes személyek és más személyek személyi és vagyoni jogaival kapcsolatban felmerült azon polgári jogviták rendezését, amelyekben a felek rendelkezési jogát törvény nem korlátozza.³ Jelen tanulmány célja, hogy összefoglalja a mediáció azon területeit, amelyek jogi személyek körében vetik fel az alternatív vitarendezésnek ezt –az egyik- lehetőségét. A családi mediációban fogalmilag és életszerűségében sem az a jellemző, hogy jogi

---

¹ Magyarország Alaptörvénye Szabadság és felelősség 1. cikk (2)-(3)

² Magyarország Alaptörvénye Szabadság és felelősség 1. cikk (4) A törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak.

³ 2002. évi LV. törvény a közvetítői tevékenységről 1. §

személyekkel találkozunk, ezen a területen természetes személyek kerülnek egymással konfliktusba.

Közösségi konfliktusok tekintetében érdemes rögzíteni, hogy szinte bármilyen települési döntés vezethet konfliktushoz⁴

2 A közvetítés (mediáció) fogalmának, a közvetítő (mediátor) feladatának és a konfliktus fogalmának rögzítése

A közvetítés Magyarországon a közvetítőkről szóló törvény alapján lefolytatott olyan sajátos permegelőző vagy bírósági, illetve hatósági eljárás befejezését elősegítő, egyeztető, konfliktuskezelő, vitarendező eljárás, amelynek célja a vitában érdekelt felek kölcsönös megegyezése alapján a vitában nem érintett, harmadik személy (a továbbiakban: közvetítő) bevonása mellett a felek közötti vita rendezésének megoldását tartalmazó írásbeli megállapodás létrehozása⁵

A közvetítő feladata, hogy a közvetítés során pártatlanul, lelkiismeretesen, legjobb tudása szerint közreműködjön a felek közötti vitát lezáró megállapodás létrehozásában.⁶ A jogszabály a felek közötti vitát rögzíti, de a vitát megelőzi egy lényeges helyzet, a konfliktus felmerülése. A konfliktus definíciókban rögzíthetőek bizonyos visszatérő fogalmi elemek. A személyek fejlődése szakaszokban történik és minden fejlődési szakasznak megvan a maga alapellentmondása, konfliktusa. A személyiség egészséges fejlődés esetén mindegyik konfliktusból úgy kerül ki, hogy belső egysége, ítélőképessége megerősödik.

A jól megoldott konfliktus eredményeként kialakul a bizalom, az autonómia, a kezdeményezőkészség és a kompetencia, amely a további konfliktusok, krízisek megoldásában alapvető belső erőként működik.⁷

A konfliktus egy érdekekben, nézőpontban és érzelmekben történő összeütközés, ellentétbe kerülés, amely személyek között jön létre.

---

⁴ Sáriné Simkó Edit szerk.: Mediáció-Közvetítói eljárások. HVGOrac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest 2012 p. 53.

⁵ 2002. évi LV. törvény a közvetítói tevékenységről 2. §

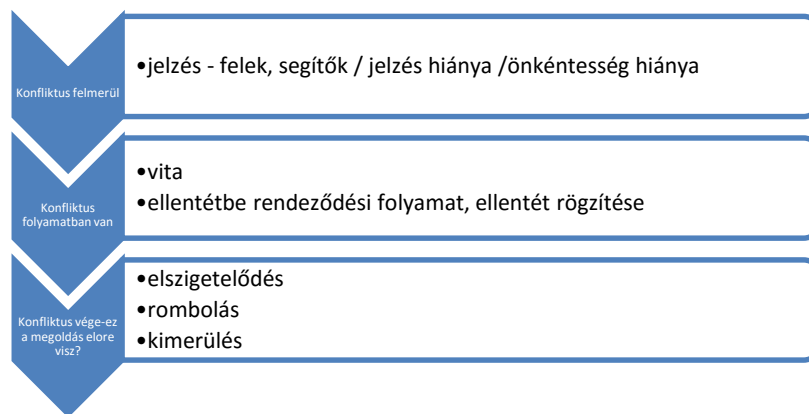
⁶ 2002. évi LV. törvény a közvetítói tevékenységről 3. §

⁷ Sáriné Simkó Edit szerk.: Mediáció-Közvetítói eljárások. HVGOrac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest 2012 p. 162.

A konfliktus a modern változásmenedzsmentnek is kulcsfogalma. Arra a felismerésre épül, hogy akkor lehet változást elérni, amikor a válság vagy a feszültség elér egy kritikus szintet. Míg a konfliktusok a változások motorjaivá, a változások maguk is konfliktusforrássá válhatnak.⁸

A konfliktus a személyek kapcsolataiban –azok természeténél fogva-megjelenik. A konfliktus a fejlődés egyik mozgatórugója és jó irányba terelve a konfliktus alanyait, a pozitív irányú fejlődés kiindulópontja. A konfliktus egy felismeréssel kezdődik, amelyet követhet a feloldási munka, a probléma közös feldolgozása) A sikeres mediációs tárgyalást, tárgyalásokat megegyezés, megállapodás követheti és ez az egész folyamat egy pozitív irányú fejlődést tár elénk. A konfliktus kezelésének hiánya vagy a konfliktusban való bennragadás, a konfliktus átalakulását eredményezheti természetes személyeknél: düh, harag, kezelhetetlenség, elfordulás, elidegenedés irányába. A konfliktus és az alapul szolgáló problémák nem oldódnak meg, saját álláspont erőltetése és egymás túllícitálása a jellemző.

Jogi személyeknél is vehet kedvező és kedvezőtlen irányt a konfliktus kezelése, illetve annak nem megfelelő kezelése, a probléma feldolgozatlansága, a párbeszéd hiánya.

1.ábra

Mediáció-Közvetítői eljárások. HVGOrac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest 2012 p. 39.

Forrás: Sáriné Simkó Edit szerk.: Mediáció-Közvetítői eljárások. HVGOrac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest 2012 p. 39.

⁸ Kovács István Vilmos: Alternatív vitarendezés a nemzetközi gyakorlatban http://epa.oszk.hu/00000/00035/00153/pdf/EPA00035_upsz_2012_07-08_130-142.pdf p. 130-131.

Nagyon fontos, hogy a mediáció alkalmazásával a feleknek semmilyen más érdekérvényesítő eszközzől, intézményről, megoldásról nem kell lemondaniuk, ha a közvetítés eredménytelen –ez általában egy alkalommal a szakember és a felek számára is kiderül- minden további lehetőség nyitva marad a felek között. E lehetőségek körét gyakran csak a bírósági eljárásokra szűkítik le, pedig lehet szó a lobby, a nyilvánosság vagy más eszközök igénybevételéről is.⁹

2. ábra
(A konfliktus fázisai) alapján saját szerkesztés
Forrás: saját szerkesztés

Az emberek között és az emberek közösségei között viták és feszültségek vannak, ezek sokszor konfliktusokat okoznak és e konfliktusok egy része jogi vitává válik. A jogszociológiai kutatások egyik területe annak elemzése, hogy milyen típusú konfliktusok esetén valószínű a jogi vitává válás, illetve, hogy a jogon keresztül,

⁹ Sáriné Simkó Edit szerk.: Mediáció-Közvetítői eljárások. HVGOrac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest 2012 p. 39.

bíróságok általi konfliktusmegoldás mellett, milyen más megoldási utak jöhetnek még számításba, amelyek elkerülik a bírói út igénybe vételét?¹⁰

3 A jogi személyek körében felmerülő konfliktusok és a mediáció lehetőségei

A természetes személyeken, az embereken túl a közvetítés a jogi személyek életében számos területen megjelenhet, hiszen maga a konfliktus is az élet számos területén jelenik meg.

Előfordul, hogy olyan közösségben merül fel konfliktus, ahol annak megjelenése addig nem volt jellemző és az is lehetséges, hogy egy közösségben viszonylag folyamatosan konfliktusok merülnek fel. A jogi személyeknek ugyanúgy vannak érdekei, mint a természetes személyeknek. A jogi személy jogképes: jogai és kötelezettségei lehetnek. A jogi személy jogképessége kiterjed minden olyan jogra és kötelezettségre, amely jellegénél fogva nem csupán az emberhez fűződhet. A jogi személy személyhez fűződő jogaira a személyiségi jogokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, kivéve, ha a védelem jellegénél fogva csupán az embert illetheti meg. A jogi személy törvényben meghatározott típusban, törvény által nem tiltott tevékenység folytatására és cél elérése érdekében alapítható és működtethető; az e rendelkezésbe ütköző létesítő okirat semmis. A jogi személynek saját névvel, székhellyel, tagjaitól, illetve alapítójától elkülönített vagyonnal, valamint az ügyvezetését és képviselést ellátó szervezettel kell rendelkeznie.¹¹

Jogi személyiséggel rendelkeznek többek között a gazdasági társaságok, a gazdálkodó szervezetek, Magyarország helyi önkormányzatai, az egyesületek, az alapítványok, az egyesülések, a szövetkezetek. Közösségi, környezeti, területi konfliktusok kezelésénél nagyon gyakori, hogy jogi személyekkel találkozunk, legyen szó alternatív vitarendezésről az államigazgatás területén, a közszolgáltatások megszervezéséről, intézmények működtetéséről, településfejlesztésről, környezetvédelemről. Tipikusan jogi személyek jelenlétét feltételezi –főleg munkaadói oldalon- a munkaügyi mediáció. Büntetőügyekben, büntetőeljárásban sem kizárt a jogi személyekkel kapcsolatos

---

¹⁰ Pokol Béla: A jog elkerülésének útjai. Mediáció Egyezségötés. Jogelméleti Szemle 2002/1. szám. http://jesz.ajk.elte.hu/2002_1.html p.1.

¹¹ 2013. évi V. törvény a Polgári törvénykönyvről, 3. könyv 1.§ (1)-(5)

közvetítés¹² továbbá az egészségügy, az oktatás területén is egyértelműen jelen vannak a jogi személyek.

3.1 Jogi személyek a fogyasztóvédelem területén és mediáció

A fogyasztói jogviták rendezésének alternatív fórumai a fogyasztóvédelmi békéltető testületek, ezen a területen szintén jellemzően jogi személyekkel kerül kapcsolatba a közvetítés. A fogyasztó védelme érdekében igen széleskörű tájékoztatást adnak a vonatkozó honlapok, üzletekben, szolgáltatóknál kihelyezett figyelemfelhívások, azaz a kötelező tájékoztatás.¹³

Cél, hogy minél több fogyasztó tudjon arról, hogy egyszerűen, díjmentesen oldhatja meg egyezséggel, megállapodással az egyes szolgáltatóval, gazdasági társaggal (vállalkozás, gyártó, forgalmazó) felmerült konfliktusát, vitáját.

A békéltető testület hatáskörébe tartozik a fogyasztói jogvita bírósági eljáráson kívüli rendezése. A békéltető testület feladata, hogy megkísérelje a fogyasztói jogvita rendezése céljából egyezség létrehozását a felek között, ennek eredménytelensége esetén az ügyben döntést hoz a fogyasztói jogok egyszerű, gyors, hatékony és költségkímélő érvényesítésének biztosítása érdekében. A békéltető testület a fogyasztó vagy a vállalkozás kérésére tanácsot ad a fogyasztót megillető jogokkal és a fogyasztót terhelő kötelezettségekkel kapcsolatban.¹⁴

A fogyasztóvédelemről szóló törvény a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a békéltető testületek honlapjai vonatkozásában is hasonló információk megjelenítését írja elő.

Az állam nemcsak a szabályozás oldaláról igyekszik előmozdítani a békéltető testületek ismertségének növekedését. A testületek működését biztosító állami támogatás tárgyában létrejött támogatási szerződés értelmében a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) vállalta, hogy lebonyolítási díjának legalább 10%-át a békéltető testületek népszerűsítésére, azaz promóciós tevékenységre használja fel. Az MKIK feladata továbbá a bekeltetes.hu honlap működtetése és fejlesztése is.¹⁵

---

¹² Érdemes kiemelni, hogy a büntető ügyekben alkalmazott közvetítés eltér a polgári jogvitákban alkalmazott eljárástól, itt alapvetően a beismerés esetén a jóvátételről szól a megállapodás.

¹³ 1997. évi CLV. törvény A fogyasztóvédelemről 17/A. §-17/C. § in.: VI. fejezet A fogyasztói jogok érvényesítése *Panaszkezelés, ügyfélszolgálat*

¹⁴ 1997. évi CLV. törvény A fogyasztóvédelemről 18. § (1)

¹⁵ Sáriné Simkó Edit szerk.: Mediáció-Közvetítói eljárások. HVGOrac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest 2012 p. 305.

Az alternatív fogyasztói vitarendezés abban a környezetben is vizsgálendő tehát Magyarországon –intézményrendszer és további lehetőségek tekintetében-, hogy az Európai Unió tagállamaként milyen további lehetőségek állnak rendelkezésre. Az Európai Unió egyes tagállamaiban változatos formában működő fórumok állnak rendelkezésre, az alternatív fogyasztói vitarendezés európai uniós hálózatainak kiépítése az 1990-es évek elején kezdődött. Az átláthatóság elvének érvényre juttatása és a fogyasztók tájékoztatása, valamint az együttműködés elősegítése érdekében- a tagállamok által szolgáltatott adatok alapján a Bizottság adatbázist hoz létre az Alternatív fogyasztói vitarendező fórumokról (AVR-adatbázis). Az online elérhető adatbázis azokat a nemzeti alternatív vitarendező fórumokat tartalmazza, amelyek a tagállamok szerint megfelelnek az ajánlásokban foglaltaknak, és amelyeket a tagállamok bejelentettek a Bizottságnak. Az adatbázis a hazai rendszerből jelenleg 18 békéltető testületet tartalmaz.¹⁶

A Bizottság két további, az alternatív vitarendező fórumokkal kapcsolatos hálózatot is létrehozott. A Pénzügyi Vitarendezési Hálózat (Financial Dispute Resolution Network, FIN-Net) mint a pénzügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos fogyasztói jogviták peren kívüli vitarendező szervei közötti együttműködési hálózat 2001 óta működik az Európai Gazdasági Térségben. Fő célkitűzései között szerepel a fogyasztók pénzügyi jogvitáinak hatékony rendezése, a vitarendező szervek közötti információcsere biztosítása, valamint a vitarendező szervek közös alapelvek mentén történő működése. Az együttműködés kereteit deklarációs jelleggel rögzítő Megállapodás (Memorandum of Understanding on a Cross-Border Out-of Court Complaints Network for Financial Services in the European Economic Area) értelmében a csatlakozás nyitott valamennyi alternatív vitarendező fórum számára, feltéve, hogy elfogadja a 98/257/EK európai bizottsági ajánlásban foglalt alapelveket és bejelentkezik a Bizottság rendszerébe. A FIN-Net-nek jelenleg 24 EGT-államból 56 tagja van, amelyek 2010-ben 1794 határon átnyúló ügyet kezeltek. A FIN-Net működése során a fogyasztó lakóhelye szerinti tagállamban található ún. legközelebbi fórum (the nearest scheme) feladata

- a hozzá forduló fogyasztó tájékoztatása;
- ha az szükséges, a fogyasztó emlékeztetése arra, hogy először közvetlenül a pénzügyi szolgáltatóval kísérelje meg a jogvita rendezését;
- a fogyasztó figyelmének felhívása az eljárási határidőkre, valamint
- a fogyasztó kérelmének továbbítása a hatáskörrel rendelkező fórumhoz, vagy javaslat tétele, hogy közvetlenül forduljon ahhoz; kivételesen a jogvita elbírálása.¹⁷

¹⁶ Sáriné Simkó Edit szerk.: Mediáció-Közvetítói eljárások. HVGOrac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest 2012 p. 315.

¹⁷ Sáriné Simkó Edit szerk.: Mediáció-Közvetítói eljárások. HVGOrac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest 2012 p. 315-316.

A jogvita bíróságon kívüli rendezésének megkísérlése a szolgáltató alapítása szerinti tagállamban található ún. hatáskörrel rendelkező fórum (the competent scheme) feladatát képezi. Az eljárás során a fogyasztó a hatáskörrel rendelkező fórum munkanyelvén kívül a pénzügyi szolgáltatóval kötött szerződés nyelvét, vagy a pénzügyi szolgáltatóval általában használt nyelvet is használhatja. Az alternatív vitarendezési rendszerek közötti eligazodást, illetve a határon átnyúló jogviták esetén a másik tagállamban található hatáskörrel rendelkező testület igénybevételét segítik a 2005-től működő Európai Fogyasztói Központok Hálózatának (European Consumer Centres Network; ECC-Net)¹⁸ tagjai.

Az egyes Európai Fogyasztói Központok a fogyasztói panasz rendezésének eredménytelensége esetén felvilágosítást nyújtanak az alternatív vitarendezési eljárásokról és az egyedi fogyasztói jogviták rendezésének egyéb lehetőségeiről és a fogyasztó kérésére továbbítják is a panaszt a kompetens testület részére. Az ECC-Net tagjai emellett a fogyasztói jogokkal kapcsolatos ismeretterjesztő, tájékoztató tevékenységet is végeznek. A hálózathoz 29 országban található Európai Fogyasztói Központ tartozik, amelyek az adott állam fogyasztóvédelmi hatóságának vagy fogyasztóvédelmi szervezetének, egyesületének keretében működnek, a hálózat tevékenységét pedig az Európai Bizottság koordinálja.¹⁹

3.2 Pénzügyi fogyasztói jogvita és eljárási rend-hazai szabályozás

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény szabályozza a Pénzügyi Békéltető Testület feladatát, szervezetét és működését. A Pénzügyi Békéltető Testület hatáskörébe és illetékességébe tartozik a fogyasztó és a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény 39. §-ban meghatározott törvények hatálya alá tartozó személy vagy szervezet között²⁰ - szolgáltatás igénybevételére vonatkozó -

---

¹⁸ The European Consumer Centres Network – European Commission, 10 years serving Europe’s consumers, Anniversary Report 2005-2015 ec.europa.eu/ecc.net

¹⁹ Sáriné Simkó Edit szerk.: Mediáció-Közvetítői eljárások. HVGOrac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest 2012 p. 316-317.

²⁰ a) az Önkéntes Kölsönös Biztosító Pénztárakról szóló törvény,
b) a Magyar Export-Import Bank Részvénytársaságról és a Magyar Exporthitel Biztosító Részvénytársaságról szóló törvény,
c) a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló törvény,
d) a lakástakarékpénztárakról szóló törvény,
e) a jelzálog-hitelintézettről és a jelzáloglevélről szóló törvény,
f) a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló törvény,
g) a Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaságról szóló törvény,
h) a Tpt.,
i) a biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló törvény,

jogviszony létrejöttével és teljesítésével kapcsolatos vitás ügy (a továbbiakban: pénzügyi fogyasztói jogvita) bírósági eljáráson kívüli rendezése. E célból a Pénzügyi Békéltető Testület egyezség létrehozását kísérli meg, ennek eredménytelensége esetén az ügyben döntést hoz a fogyasztói jogok egyszerű, gyors, hatékony és költségkímélő érvényesítésének biztosítása érdekében.²¹ A fenti szervezetek vagy személyek tevékenységével összefüggésben nyújtott szolgáltatásával (pénzügyi szolgáltatási tevékenység) összefüggő határon átnyúló fogyasztói jogviták esetén a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény rendelkezéseit külön alcímben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A határon átnyúló pénzügyi fogyasztói jogvita az olyan fogyasztói jogvita, amelyben

aa) az érintett fogyasztó lakóhelye vagy tartózkodási helye Magyarországon található, és a fent felsorolt személy vagy szervezet székhelye, telephelye, letelepedési helye az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államban van, vagy

ab) az érintett fogyasztó lakóhelye vagy tartózkodási helye más EGT-államban található, és a fent meghatározott személy vagy szervezet székhelye Magyarországon van.

A Magyarországon lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező fogyasztó és más EGT-államban letelepedett, a fentiekben meghatározott törvények hatálya alá tartozó

---

j) a távértékesítés keretében kötött pénzügyi ágazati szolgáltatási szerződésekről szóló törvény,

k) a foglalkoztatói nyugdíjról és intézményeiről szóló törvény (a továbbiakban: Fnytv.),

l) a Bszt.,

m) a befektetési alapkezelőkről és a kollektív befektetési formákról szóló törvény (a továbbiakban: Batv.),

n) a viszontbiztosítókról szóló törvény (a továbbiakban: Vbit.),

o) a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló törvény, valamint

p) a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló törvény (a továbbiakban: Gfvt.),

q) a központi hitelinformációs rendszerről szóló törvény,

r) a fizetési, illetve értékpapír-elszámolási rendszerekben történő teljesítés véglegességéről szóló törvény,

s)²⁰ az egyes fizetési szolgáltatókról szóló törvény hatálya alá tartozó szervezetek, személyek.

(2) Az MNB látja el a 4. § (9) bekezdésében meghatározott feladatkörében a kereskedelmi kölcsönt nyújtó hitelező felügyeletét a fogyasztónak nyújtott hitelről szóló törvény hatálya alá tartozó tevékenysége tekintetében.

(3) Az MNB látja el a 4. § (9) bekezdésében meghatározott feladatkörében a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvény (a továbbiakban: Pmt.) 1. § (1) bekezdés a)-e) és l) pontjában meghatározott tevékenységet végző szolgáltatók vonatkozásában a Pmt.-ben meghatározott felügyeleti feladatokat.

²¹ A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 96.§

személy vagy szervezet közötti, pénzügyi szolgáltatási tevékenységgel összefüggő fogyasztói jogvitában az eljárás megindításának az is feltétele, hogy a szolgáltató az adott jogvitában a Pénzügyi Békéltető Testület eljárásának alávesse magát és annak döntését magára nézve kötelezőnek ismerje el.

Ha ebben az esetben az eljárás megindításának feltétele nem áll fenn, a Pénzügyi Békéltető Testület

a) tájékoztatja a fogyasztót a jogvita tekintetében az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező, a FIN-Net-ben részt vevő más EGT-állambeli alternatív vitarendezési fórumról, valamint az annak eljárására vonatkozó sajátos szabályokról, így különösen a szolgáltatással való előzetes egyeztetés szükségességéről és az adott esetben az eljárás megindítására előírt határidőkről, továbbá

b) a fogyasztónak a FIN-Net-ben használt formanyomtatványon rögzített kérelmét - a fogyasztó kérésére - továbbítja az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező, a FIN-Net-ben részt vevő más EGT-állambeli alternatív vitarendezési fórumhoz.

A Pénzügyi Békéltető Testület eljárása írásban történik, az eljáró tanács elnöke a körülmények mérlegelése alapján kezdeményezheti meghallgatás tartását. A meghallgatás tartásához mindkét fél hozzájárulását be kell szerezni. A Pénzügyi Békéltető Testület köteles bárki kérésére haladéktalanul, írásban vagy más megfelelő formában tájékoztatást adni a FIN-Net működéséről, továbbá a pénzügyi szolgáltatási tevékenységgel összefüggő határon átnyúló pénzügyi fogyasztói jogvita elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező, a FIN-Net-ben részt vevő más EGT-állambeli alternatív vitarendezési fórumról és annak eljárásáról. A Pénzügyi Békéltető Testület a pénzügyi szolgáltatási tevékenységgel összefüggő határon átnyúló pénzügyi fogyasztói jogvita elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező, a FIN-Net-ben részt vevő más EGT-állambeli alternatív vitarendezési fórum megkeresésére tájékoztatást ad az adott jogvitával összefüggő magyar jogszabályi rendelkezésekről. A Pénzügyi Békéltető Testület a pénzügyi szolgáltatási tevékenységgel összefüggő határon átnyúló fogyasztói jogviták rendezésével összefüggő tevékenységéről külön összefoglaló tájékoztatót készít, és azt a tárgyévet követő év január 31-éig megküldi az elnöknek. A tájékoztató elfogadása után a Pénzügyi Békéltető Testület elnöke a tájékoztatót nyilvánosságra hozza, és megküldi a pénz-, tőke- és biztosítási piac szabályozásáért felelős miniszternek. A Pénzügyi Békéltető Testület köteles tevékenységére vonatkozóan az Európai Bizottság felé a Bizottság által kidolgozott formanyomtatványon tájékoztatást adni. A Pénzügyi Békéltető Testület elnöke a Pénzügyi Békéltető Testület tevékenységéről évente összefoglaló tájékoztatót készít, és azt a tárgyévet követő év január 31-éig jóváhagyásra megküldi az elnöknek. A tájékoztató jóváhagyása után a Pénzügyi Békéltető Testület elnöke a tájékoztatót

harminc napon belül nyilvánosságra hozza és megküldi a fogyasztóvédelemért felelős miniszternek.²²

Minden alapvetően versengő típusú, üzleti alkukon nevelkedett ember első logikus kérdése, nem naiv feltételezés –e az, hogy mindenki számára elfogadható és előnyös megoldás születhet. Hiszen ha egy almánk vagy tortánk van, bármennyig beszélgethetünk, ha valaki nagyobb szeletet kap, akkor valamelyik másinak biztosan kevesebb jut. Ez a tétel mindaddig igaz, amíg ki nem derül, hogy az egyiknek az alma magja kell, mert fát akar ültetni, a másinak meg a húsa, mert éhes. Ezekben az esetekben a felezésnél sokkal jobb megoldások kínálkoznak: a felezéshez képest „nyer-nyer” típusú alkuk.²³

Összegzés

Jelen tanulmányban bemutatott alternatív vitarendezési módok lehetőségek tehát - néhány specifikus területen. A tanulmány további részekkel folytatódik, minden mediálható lehetséges területet megvizsgálva a joggyakorlatban –a jogi személyekre összpontosítva. Vitában álló felek számára több lehetőség kínálkozik konfliktusaik rendezésére. Megbeszélhetik a kérdést, megegyezhetnek, megkérhetnek egy pártatlan, ún. harmadik személyt, hogy segítse a megegyezést, vagy akár arra, hogy – álláspontjaik meghallgatása után- döntsön helyettük, de alkalmazhatnak akár erőt vagy kényszert is álláspontjuk érvényre juttatására.²⁴ Kérelem, önkéntesség, közös megegyezés –inkább a konstruktív, épülő jövő fogalmai a külső kényszer, erő fogalmaival szemben. Perek, kereseti kérelmek mindig lesznek, szükségesegek és fontos szerepet töltenek be, azonban számos esetben elkerülhetőek. A megfelelő személyek a megfelelő időben megtett felismerése az alternatív vitarendezés mellett – időt, energiát, költségeket tart meg pozitív eredménnyel és nem utolsó sorban olyan megoldás lesz az eredmény az érintett személy részére, amit maga is akart.

---

²² A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 126. §-129. §

²³ Fürjes Balázs-Krémer András-Pallai Katalin: Közösségi konfliktuskezelés, Alternatív vitarendezési módszerek a települési és közösségi konfliktusok kezelésében, 2009, http://www.pallai.hu/wp-content/uploads/2010/11/2009_Frjes_krmer_Pallai-book.pdf p. 8.

²⁴ Pallai Katalin: Részvételi eljárások települési és közösségi viták és konfliktusok kezelésére –javaslat egy konzisztens terminológiára Magyar Közigazgatás Új folyam 2. 1. sz. (2012. március) p. 77.

Felhasznált irodalom

- [1] Sáriné Simkó Edit szerk.: Mediáció-Közvetítői eljárások. HVGOrac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest 2012
- [2] Kovács István Vilmos: Alternatív vitarendezés a nemzetközi gyakorlatban http://epa.oszk.hu/00000/00035/00153/pdf/EPA00035_upsz_2012_07-08_130-142.pdf
- [3] Pokol Béla: A jog elkerülésének útjai. Mediáció Egyezségötés. Jogelméleti Szemle 2002/1. szám. http://jesz.ajk.elte.hu/2002_1.html
- [4] The European Consumer Centres Network – European Commission, 10 years serving Europe’s consumers, Anniversary Report 2005-2015 ec.europa.eu/ecc.net
- [5] Fürjes Balázs-Krémer András-Pallai Katalin: Közösségi konfliktuskezelés, Alternatív vitarendezési módszerek a települési és közösségi konfliktusok kezelésében, 2009, http://www.pallai.hu/wp-content/uploads/2010/11/2009_Frjes_krmer_Pallai-book.pdf
- [6] Pallai Katalin: Részvételi eljárások települési és közösségi viták és konfliktusok kezelésére –javaslat egy konzisztens terminológiára Magyar Közigazgatás Új folyam 2. 1. sz. (2012. március)
- [7] Magyarország Alaptörvénye
- [8] 2002. évi LV. törvény a közvetítői tevékenységről
- [9] 2013. évi V. törvény a Polgári törvénykönyvről
- [10] 1997. évi CLV. törvény A fogyasztóvédelemről
- [11] 2013. évi CXXXIX. törvény A Magyar Nemzeti Bankról

Vállalkozásfejlesztés a XXI. században
Budapest, 2016